

Zeetrek langs de Noordwijkse kust in april en mei 1993

Ab Steenvoorden

Bijna wekelijks wordt er bij ons door verschillende vogelaars naar zeetrek gekeken, vaak zijn dit lange uren, waarin er niets of nauwelijks iets gezien wordt. Een enkele keer komt het voor, als de weersomstandigheden goed zijn, dat de langstreckende vogels niet te tellen zijn. Het gaat dan om honderden vogels van tientallen verschillende soorten die allemaal vrijwel tegelijk langs trekken.

Afgelopen voorjaar was uitermate goed, want eind april en begin mei was de, over zee langstreckende, stroom vogels nauwelijks te overzien.

Toen de laatste week van april de wind naar oostelijke richting begon te draaien, werd al snel duidelijk dat de voorjaars trek in noordelijke richting al goed op gang gekomen was. Vooral over zee, vlak onder de kust namen de aantallen langstreckende vogels zichtbaar toe. Normaliter verloopt de voorjaars trek in noordelijke richting onopvallend en wordt lang niet altijd even goed opgemerkt. Dit in tegenstelling tot de najaars trek, die wel vrijwel jaarlijks goed zichtbaar is.

De vogels vliegen tijdens de voorjaars trek vaak op grote hoogte in noordoostelijke richting over ons land. Bij wind vanuit oostelijke tot noordoostelijke richting krijgen de vogels te maken met een tegenwind, waardoor ze vaak lager gaan vliegen. Veel vogels gaan dan op den duur in plaats van te vliegen in een noordoostelijke richting, de kustlijn volgen. Dit heeft tot gevolg dat er grote groepen vogels, vooral steltlopers, tot vlak onder de Nederlandse kust passeren.

De steltlopers vallen tijdens de voorjaars trek over zee ook het meest op. In grote groepen van enkele tientallen tot wel enkele honderden exemplaren van verschillende soorten, trekken de vogels door.

Het viel dan ook niet altijd mee om zo'n groep te tellen en alle soorten op naam te brengen. Men kan zo'n langsvliegende groep steltlopers een beetje vergelijken met een grote groep Spreeuwen, maar dan bestaande uit verschillende soorten steltlopers, die laag over zee met grote snelheid in noordelijke richting vliegen. Gelukkig waren vaak meerdere personen tegelijk zeetrek aan het waarnemen, zodat een ieder een aantal soorten kon determineren en tellen.

De meeste groepen steltlopers bestonden uit tientallen

verschillende soorten, waarbij de hoofdmoot gevormd werd door Zilverplevieren, Rosse Grutto's, Bontbekplevieren, Tureluurs en verschillende soorten strandlopers. Hier tussendoor vlogen dan vaak soorten als Kempphaan, Groenpootruiter, Zwarte Ruiter en Regenwulp.

Opvallend dit voorjaar was ook het grote aantal langs trekkende roofvogels in noordelijke richting. Normaliter trekken deze vogels over een veel oostelijker gelegen route, maar zijn waarschijnlijk door de aanhoudende oostenwind in een westelijke richting afgedreven.

Veel vogels worden afgeschrikt door het grote wateroppervlak van de Noordzee en blijven dan de kustlijn volgen.

In onderstaande twee tabellen wordt een overzicht gegeven van vrijwel alle vogelsoorten, met de aantallen die in april en mei langs de Noordwijkse kust zijn gevlogen.

Het aantal uren dat er per dag zeetrek gekeken is

april	uren	mei	uren
9-4	2	1-5	1
10-4	1/2	4-5	3
17-4	1/2	5-5	2
21-4	1/2	6-5	1
24-4	1	7-5	3 1/2
27-4	1	8-5	3 1/2
28-4	2	9-5	2 1/2
29-4	3	11-5	2
30-4	3	12-5	3
		13-5	1/2
		22-5	1

Zeetrek Noordwijk, april 1993

Datum	9-4	10-4	17-4	21-4	24-4	27-4	28-4	29-4	30-4
Soort									
duiker spec.	-	-	-	-	5	-	-	-	-
Fuut	2	-	-	-	-	-	-	6	3
Jan van Gent	35	-	-	-	-	3	1	2	-
Aalscholver	9	-	-	-	12	9	7	70	193
Blauwe Reiger	-	-	-	-	-	-	-	2	4
Grauwe Gans	-	-	-	-	-	-	-	-	13
Rotgans	-	-	-	3	-	-	-	-	2
Indische Gans	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Bergeend	1	-	-	-	2	9	2	-	36

Datum	9-4	10-4	17-4	21-4	24-4	27-4	28-4	29-4	30-4
Smient	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Krakeend	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Wintertaling	2	-	1	-	-	-	2	4	-
Slobeend	4	-	-	-	-	-	-	-	4
Kuifeend	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Eidereend	-	30	-	-	-	-	-	-	-
Zwarte Zeeëend	21	50	18	-	-	1	5	40	20
Middelste Zaag- bek	9	-	5	-	-	2	3	-	-
Bruine Kiekendief	-	-	-	-	-	-	-	-	11
Visarend	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Torenavalk	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Boomvalk	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Smelleken	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Scholekster	10	-	-	-	-	17	37	83	258
Kluut	2	15	-	-	-	5	-	-	21
Bontbekplevier	-	-	-	-	-	6	-	34	5
Goudplevier	-	-	-	-	-	-	-	1	
Zilverplevier	-	-	-	-	-	17	51	18	22
Steenloper	-	-	-	-	-	-	8	13	27
Kanoetstrandlo- per	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Drieteenstrandlo- per	-	-	-	-	-	-	6	22	5
Bonte Strandloper	-	-	-	-	-	9	15	19	8
Kemphaan	-	-	-	-	-	20	-	26	36
Grutto	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Rosse Grutto	-	-	-	-	-	23	85	83	51
Regenwulp	-	-	-	3	-	27	3	15	164
Wulp	-	-	-	-	-	-	4	1	7
Zwarte Ruiter	-	-	-	-	-	-	-	27	5
Tureluur	4	-	-	-	-	-	32	133	42
Groenpootruiter	-	-	-	-	-	-	-	65	28
Zwartkopmeeuw	1	1	-	-	-	2	-	-	-
Dwergmeeuw	7	10	75	-	5	20	456	198	129
noordse dief	3	-	-	-	100	51	168	27	318
Dwergstern	-	-	-	-	2	15	-	-	125
Zwarte Stern	-	-	-	-	-	3	15	4	231
Witvleugelstern	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Grote Stern	4	2	-	-	1	-	4	8	9

Toelichting overzicht april

DUIKER SPEC.

Hieronder vallen niet nader gedetermineerde duikers. Meestal gaat het hierbij om Roodkeelduikers en Parel-duikers. Deze zijn, vooral vliegend op grote afstand niet of nauwelijks van elkaar te onderscheiden.

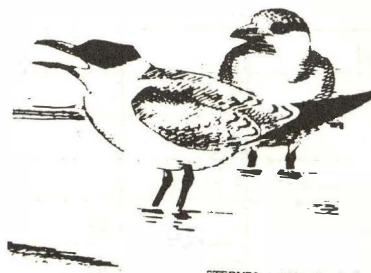
INDISCHE GANS

Hierbij gaat het waarschijnlijk om dezelfde vogel, die Hein Verkade over Noordwijk zag vliegen, een exoot.

NOORDSE DIEF

Dit zijn zowel Noordse Sterns als Visdieven. Ook deze soorten zijn over zee op grote afstand niet of nauwelijks van elkaar te onderscheiden.

sterns

Zeetrek Noordwijk, mei 1993

Datum	1-5	4-5	5-5	6-5	7-5	8-5	9-5	11-5	12-5	13-5	22-5
Fuut	-	2	2	-	-	-	-	1	-	-	4
Jan van Gent	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Aalscholver	7	9	9	10	18	8	22	9	29	-	3
Blauwe Reiger	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knobbelzwaan	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rotgans	38	-	-	-	-	-	-	7	5	-	310
Bergeend	6	24	19	2	-	4	20	6	22	-	-
Wintertaling	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wilde Eend	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zomertaling	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Slobeend	-	2	-	-	-	-	-	2	3	-	-
Kuifeend	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Toppereend	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Eidereend	20	-	6	-	-	-	-	-	-	18	-
Zwarte Zeeëend	10	55	1	1	-	12	-	5	76	-	16
Grote Zeeëend	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Middelste Zaag-bek	-	5	-	-	-	4	6	-	-	-	-
Grote Zaagbek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Bruine Kiekendief	-	2	-	-	-	-	2	-	5	-	-
Buizerd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Visarend	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Smelleken	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-
Boomvalk	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Scholekster	18	82	15	14	43	47	-	56	1	18	2
Kluut	-	5	6	-	-	-	5	12	11	-	-
Bontbekplevier	-	114	6	11	8	28	102	92	1336	3	-
Zilverplevier	-	820	38	14	630	1526	800	175	1667	25	-
Kanoetstrandloper	-	276	-	-	106	564	220	26	860	-	-
Drieteenstrandloper	-	77	9	5	21	105	110	44	39	2	8

Datum	1-5	4-5	5-5	6-5	7-5	8-5	9-5	11-5	12-5	13-5	22-5
Kleine Strandloper	-	-	-	-	-	-	-	7	6	-	-
Bonte Strandloper	-	46	8	-	51	9	36	4	136	-	-
Kemphaan	-	-	-	-	-	4	-	8	2	-	-
Grutto	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Rosse Grutto	4	525	13	-	600	557	500	29	108	-	-
Regenwulp	4	11	1	-	37	36	17	-	34	-	-
Wulp	-	3	-	-	2	-	4	-	-	-	-
Zwarte Ruiter	-	8	-	-	3	3	5	4	4	-	-
Tureluur	12	213	-	7	31	412	168	48	818	-	10
Groenpootruiter	-	106	-	1	33	48	106	6	48	-	-
Bosruiter	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Steenloper	1	45	-	2	55	88	92	-	47	-	-
Kleine Jager	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Dwergmeeuw	48	21	21	-	3	2	14	4	11	-	-
Drietenmeeuw	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Grote Stern	4	11	10	10	7	20	-	20	4	5	-
noordse dief	91	413	713	109	114	354	135	607	327	12	30
Dwergstern	6	28	7	10	4	7	32	126	103	-	-
Zwarte Stern	3	39	24	5	10	28	44	160	342	-	-
uil spec	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-

Toelichting overzicht mei

NOORDSE DIEF

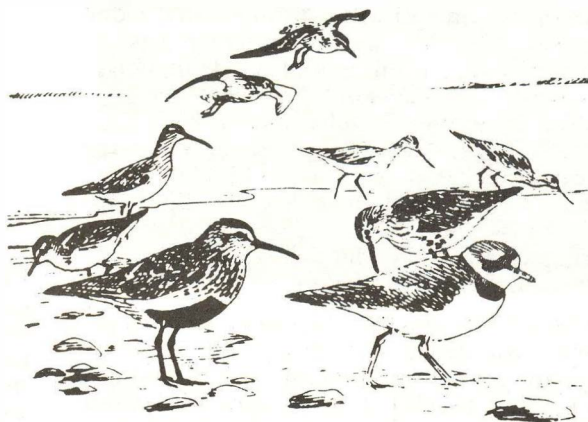
Zie toelichting april

UIL SPEC.

Het moet hierbij om een Velduil of Ransuil gaan, maar de vogel kon niet met zekerheid op naam gebracht worden. De afstand was te groot om kleine details te kunnen zien.

De zeetrekwaarnemingen, gebruikt in dit artikel kwamen van:

Arie Cramer, Jelle van Dijk, Jan Glasbergen, Johan Goudswaard, Klaas Koning, Rien Sluys, Ab Steenvoorden en Hein Verkade.

steltlopers